

Sygn. akt VI GC 150/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2016r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: J. P. (1)

przeciwko: (...) S.A.

w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda J. P. (1) kwotę 121.790,72 zł (słownie: sto dwadzieścia jeden tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt złotych siedemdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 lipca 2014r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.798,55 zł (słownie: czternaście tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.217,00 zł (słownie: siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 150/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 września 2016 roku

Pozwem z dnia 2 maja 2016 r. powód J. P. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) SA w S. kwoty 151 630,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2014 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

Powód wskazał, że w niniejszym postępowaniu dochodzi od pozwanego odszkodowania stanowiącego równowartość kosztów jakimi został obciążony wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie I C 199/10 w związku z nienależytym wykonaniem umów o prace budowlane jakie łączyły go ze Starostwem Powiatowym w D.. Podstawą zasądzenia od niego odszkodowania były przepisy o nienależytym wykonaniu zobowiązania (art. 471 kc). Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w R. Wydział I Cywilny z dnia 18 czerwca 2014r., sygn. akt I ACa 149/14, w którym nadto zasądzono od J. P. (1) na rzecz P. (...) kwotę 5.400,00 zł. Powód naprowadził, iż spłacił w całości ww. wierzytelność poszkodowanego w ratach do dnia 17 grudnia 2014 r., przy czym w niniejszym postępowaniu powód dochodzi kwoty odszkodowania pomniejszonego o kwotę wypłaconą mu na skutek wyroku z dnia 18 sierpnia 2015 r. przez (...) SA (216 618,64 zł).

Na kwotę powództwa składa się: pozostała część odsetek od zasądzonego wyrokiem z 5.12.2013 r. roszczenia głównego w kwocie 121 790,72 zł, kwota 24 440 zł zasądzona tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie I C 199/10 oraz kwota 5400 zł zasądzona tytułem kosztów procesu w sprawie I ACa 149/14.

Występując o zasądzenie powyższej kwoty powód powołał się na zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz klauzulę 008. Powód wskazał, że zgłosił powstałą szkodę pozwanemu, który jednak odmówił wypłaty odszkodowania powołując się na przedawnienie oraz zapisy OWU wyłączające jego odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie.

W odpowiedzi na pozew (k. 246-249) pozwany (...) S.A. S. wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany podtrzymał swoje stanowisko zajęte w postępowaniu likwidacyjnym co do braku podstaw do wypłaty odszkodowania podnosząc, że jego odpowiedzialność nie występuje w każdym przypadku lecz ogranicza się tylko do wskazanych w umowie ubezpieczenia ryzyk. Pozwany wskazał, że do umowy ubezpieczenia zawartej z powodem została włączona klauzula dodatkowa nr 008, która rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej na szkody w mieniu lub na osobie, powstałe po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy, wynikłe z nienależytego wykonania zobowiązania pracy lub usługi przez osoby objęte ubezpieczeniem, ale tylko z zachowaniem pozostałych postanowień umowy ubezpieczenia i OWU które powodują w odniesieniu do zdarzenia zgłoszonego przez powoda wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela. Pozwany wskazał, że na mocy pozostałych postanowień OWU tj. § 41 i 42 ust 2 pkt 16 i 17 OWU nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, która faktycznie stanowi roszczenie o wykonanie umowy, jak też za zobowiązania ubezpieczonego wynikające z udzielonej gwarancji lub rękojmi.

Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia, bowiem powód zgłosił szkodę dopiero w dniu 8 lipca 2014 r. natomiast wiedzę o szkodzie i podmiocie odpowiedzialnym za szkodę posiadał od listopada 2009 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 13 lipca 2004 r. strony zawarły umowę ubezpieczenia OC z tytułu działalności gospodarczej na okres od 14.07.2004 r. do 13.07.2005 r. potwierdzoną polisą nr (...) wraz z aneksem (nr dokumentu (...)) do której zastosowanie mają bezpośrednio Ogólne Warunki Ubezpieczenia H. (...) symbol (...).

Przedmiotem umowy ubezpieczenia zawartej w wariantcie 3 rozszerzonym była odpowiedzialność cywilna powoda za szkody na osobie lub w mieniu wyrządzone osobom trzecim m.in. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. (§36 OWU)

Strony rozszerzyły zakres ubezpieczenia o klauzule dodatkowe nr 008, (...), 017.

Zgodnie z treścią rozszerzonej klauzuli ubezpieczenia nr 008 ust 1 strony włączyły do zakresu ochrony ubezpieczeniowej **szkody w mieniu** lub na osobie, **powstałe po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy** lub usługi w użytkowanie odbiorcy, **wynikłe z nienależytego wykonania zobowiązania** pracy lub usługi przez osoby objęte ubezpieczeniem, niezależnie od źródła obowiązku odszkodowawczego (czyny niedozwolone, niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania) z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia i OWU. Zgodnie z ust 2 w/w klauzuli dla szkód określonych w ust. 1 ustala się franszyzę redukcyjną w wysokości ustalonej w umowie. Zgodnie z ust 3 za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust 1 ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości określonej w umowie.

W §5 pkt 40 OWU została zawarta definicja szkody za którą uważa się utratę, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia bezpośrednio wskutek objętego umową ubezpieczenia zdarzenia, mającego charakter nadzwyczajny, niespodziewany i niezależny od woli ubezpieczającego ; (...)

W §5 pkt 41 OWU strony zdefiniowały dla potrzeb ubezpieczeń OC szkodę w mieniu, za którą uważa się **uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy ruchomej** albo nieruchomości poszkodowanego, a także utracone korzyści poszkodowanego, które by mógł osiągnąć, gdyby nie zostało zniszczone lub uszkodzone jego mienie.

Zgodnie z § 41 OWU umową ubezpieczenia nie zostały objęte roszczenia o wykonanie umów oraz o zwrot kosztów poniesionych na poczet wykonania umów, w szczególności w zakresie rozliczenia świadczeń pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem a ich kontrahentami, chyba, że dotyczą szkód objętych ubezpieczeniem.

Zgodnie z § 42 ust. 1 OWU zakres ubezpieczenia nie obejmował odpowiedzialności cywilnej za szkody :

pkt 16) w przedmiocie pracy albo usługi wykonywanej przez osoby objęte ubezpieczeniem, chyba, że zakres ubezpieczenia został rozszerzony o klauzulę nr 010

pkt 17) pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady;

Dowód: umowa ubezpieczenia z dn. 13.07.2004- polisa nr (...) k. 176, OWU H. (...) k. 180-194

W okresie objętym ochroną ubezpieczeniową powód jako wykonawca zamówienia publicznego zrealizował na rzecz P. (...) (inwestora) roboty budowlane związane ze zmianą konstrukcji dachu na budynku Centrum (...) w D..

Realizacja zamówienia odbywała się na podstawie dwóch umów zawartych z inwestorem :

- umowy zawartej w dniu 28 lipca 2004 r. (termin rozpoczęcia prac 20 lipca 2004 r. a zakończenia prac 10 sierpnia 2004 r. - § 4 ww. umowy)

- umowy zawartej w dniu 10 grudnia 2004 r. (termin rozpoczęcia prac 14 grudnia 2004 r. a zakończenia prac 23 grudnia 2004 r. - § 4 ww. umowy)

Umowa z dnia 28 lipca 2004r. (zadanie główne) została zrealizowana w dniu 31 sierpnia 2004 roku, kiedy to doszło do protokolarnego odbioru przedmiotu umowy, natomiast umowa z dnia 10 grudnia 2004r. (roboty dodatkowe) została zrealizowana w dniu 21 grudnia 2004 roku. Ostatecznie całość wynagrodzenia za wykonanie prac na podstawie ww. umów o roboty budowlane zostało uiszczone na rzecz powoda do dnia 28 grudnia 2004 r.

Pozwem z dnia 24 grudnia 2009 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w R. inwestor - P. (...) zażądał zasądzenia od J. P. (1) kwoty 254.660 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 grudnia 2009r. w związku z wykonaniem robót budowlanych niezgodnie z umowami nr (...) z dnia 28.07.2004 r. i nr (...) z dnia 10.12.2004 r., sztuką budowlaną oraz projektem. W toku postępowania sądowego wszczętego na podstawie ww. pozwu zarówno przed sądem I jak i II instancji J. P. (1) podnosił szereg zarzutów zmierzających do wyłączenia lub ograniczenia jego odpowiedzialności odszkodowawczej względem P. (...).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013 roku, sygn. akt I C 199/10, Sąd Okręgowy w R. Wydział I Cywilny, zasądził od J. P. (1) na rzecz P. (...) kwotę 211.111,82 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2009r. do dnia zapłaty oraz kwotę 24.440,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 17.187 zł tytułem zwrotu wydatków na dowód z opinii biegłych, a także nakazał ściąganie od J. P. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w R. kwoty 3.208,53 zł tytułem brakującej zaliczki na biegłych. W pkt II ww. wyroku zostało częściowo oddalane, tj. co do kwoty 43.548,18 zł. Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w R. Wydział I Cywilny z dnia 18 czerwca 2014 r, sygn. akt I ACa 149/14, w którym nadto zasądzono od J. P. (1) na rzecz P. (...) kwotę 5.400.00 zł.

Z treści uzasadnień powyższych wyroków oraz z akt postępowania z powództwa P. (...) przeciwko J. P. (1), wynika, iż podstawą prawną zasądzonych od J. P. (1) roszczenia były przepisy o nienależytym wykonaniu zobowiązania (art. 471 k.c.). Ustalono, że P. (...) zawarł w dniu 28 lipca 2004 roku z J. P. (1) umowę, przedmiotem której było wykonanie robót budowlanych związanych ze zmianą konstrukcji dachu na budynku Centrum (...) w D. przy ul. (...), a następnie w

dniu 10 grudnia 2004 roku umowę, przedmiotem której było wykonanie robót budowlanych dodatkowych związanych z wykonaniem remontu dachu przedmiotowego budynku.

Pozwany wykonał przedmiotowe roboty z licznymi zmianami i odstępstwami w stosunku do projektu budowlanego i w sposób wadliwy.

Zmiany te polegały na tym, że:

- w części 1 zamiast blachy trapezowej T55 o grubości 0,72, zamontowano blachę trapezową Tl 8 o grubości 5mm;
- w części 1 płatwie dachowe zamontowano w rozstawach od 190 cm do 230, zamiast co 140 cm;
- w części 2 zamiast blachy trapezowej T55 o grubości 0,72, zamontowano blachę trapezową Tl 8 o grubości 5mm;
- w części 2 zwiększono pochylenie połaci dachu zasłaniając okna doświetlające w ścianie;
- w części 3 zamiast blachy trapezowej T55 o grubości 0,72, zamontowano blachę trapezową Tl 8 o grubości 5mm;
- w części 3 nie wykonano izolacji technicznej z wełny mineralnej;
- w części 3 nie wykonano wiązań żelbetonowych;
- wadliwie wykonano montaż blachy trapezowej (...) na dachu poprzez użycie zbyt małej ilości mocowań przy okapie bez zastosowania odpowiednich uszczelek na stykach podłużnych i poprzecznych blachy i przy zastosowaniu zbyt małego zakładu poprzecznego blachy, tj. 17 mm zamiast 20;
- wadliwie wykonano wszystkie obróbki blacharskie;
- wadliwie zamontowano instalację odgromową i spusty dachowe, tj. bez zastosowania uszczelek na styku, profil stalowy blacha;
- nie wykonano wieńców na ścianach;
- źle zamontowano rynny dachowe o nieodpowiednim spadku powodującym zastoiny wody.

Wskutek nienależytego wykonania zobowiązania przez J. P. (2) (...) poniósł szkodę polegającą na konieczności dokonania demontażu pokrycia dachowego i konieczności ponownego wykonania więźby dachowej, co było związane z kosztem 211.111,82 zł.

Pismem z dnia 28 lipca 2014 r. Starostwo Powiatowe w D. wyraziło zgodę na rozłożenie łącznej należności w wysokości 368.249,36 zł (suma odszkodowania, odsetek i kosztów procesu) na raty płatne w następujący sposób: kwota 60.951.82 zł płatna do dnia 8 sierpnia 2014 r. kwota 60.000.00 zł płatna do dnia 8 września 2014 r., kwota 60.000,00 zł płatna do dnia 8 października 2014 r. kwota 60.000.00 zł płatna do dnia 8 listopada 2014 r. kwota 127.297,54 zł płatna do dnia 8 grudnia 2014 r. Stosownie do powyższego, J. P. (1) dokonał zapłaty kwoty 60.951.82 zł w dniu 7 sierpnia 2014 r., kwoty 60.000,00 zł w dniu 8 września 2014 r., kwoty 60.000,00 zł w dniu 7 października 2014 r. kwoty 60.000.00 zł w dniu 7 listopada 2014 r., kwoty 60.000.00 zł w dniu 11 grudnia 2014 r. i kwoty 67.297.54 zł w dniu 17 grudnia 2014 r.

Powód zgłosił powstałą szkodę w postaci zasądzonych kosztów demontażu całego poszycia dachowego i ponownego jego wykonania oraz kosztów procesu pozwanemu który decyzją z dnia 24 lipca 2014 r. odmówił wypłaty odszkodowania. Pozwany powołał się na przedawnienie roszczeń z tytułu ubezpieczenia które zostały zgłoszone dopiero w lipcu 2014 r. natomiast wiedzę o szkodzie i podmiocie odpowiedzialnym za szkodę powód posiadał od listopada 2009 r.

Ponadto pozwany wskazał, że jego odpowiedzialność jest wyłączona ze względu na zakres zawartej z powodem umowy ubezpieczenia. Pozwany powołał się na brzmienie §41 OWU, §42 pkt 16 i 17 OWU wskazując, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody w przedmiocie wykonanej pracy albo usługi oraz pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady. Pozwany wyjaśnił, że klauzula 008 rozszerza zakres ubezpieczenia ale z zachowaniem pozostałych, postanowień umowy. W ocenie pozwanego zgłoszone roszczenie należy dotyczy należytego wykonania przedmiotu umowy, zleconych prac budowlanych, odnosi się do przedmiotu wykonanej przez ubezpieczonego pracy oraz powinno być rozpatrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady. (k. 224-225)

W decyzji z dnia 28 listopada 2014 r. pozwany po rozpatrzeniu odwołania podtrzymał swoje stanowisko co do braku podstaw do wypłaty odszkodowania. Pozwany ponownie powołał się przedawnienie oraz treść OWU, wskazując, że zakres ubezpieczenia nie obejmował odpowiedzialności za szkody w przedmiocie wykonanej pracy oraz pokrywanych na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady.(k. 231)

Dowód: decyzje ubezpieczyciela z dn. 24.07.2014 r., 28.11.2014 r. odwołanie powoda k. 224-232

Pismem z dnia 3 grudnia 2015 r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 151 630,72 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2014 r do dnia zapłaty, stanowiącej pozostałą część odszkodowania zapłaconego przez niego na rzecz Starostwa Powiatowego w D. na mocy wyroku wydanego w sprawie I C 199/10.

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 14 stycznia 2016 r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania podtrzymując swoje stanowisko z wcześniejszych decyzji o braku podstaw do domagania się odszkodowania w oparciu o łączącą strony umowę ubezpieczenia.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dn. 3.12.2015 r. k. 233, pismo powoda z dn. 4.01.2016 r. k. 234, odpowiedź pozwanego – pismo z dn. 14.01.2016 r. k. 235-236

Powód wystąpił z pozwem skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) SA o zapłatę kwoty 235.445,00 zł z odsetkami ustawowymi tytułem odszkodowania za szkodę obejmującą zwrot kosztów jakimi został obciążony wyrokiem z dnia 5.12.2013 r. w sprawie I C 199/10 na rzecz Starostwa Powiatowego na które składały się odszkodowanie i koszty postępowania. Podstawę roszczeń powoda względem (...) SA stanowiła umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa którą dodatkowo zawarł powód pełniąc funkcję kierownika budowy przy realizacji umów zawartych ze Starostwem Powiatowym w D..

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2015 r. sygn. akt I C 111/15 Sąd Okręgowy w R. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) SA na rzecz J. P. (1) kwotę 216 618,64 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 listopada 2014 r. do dnia zapłaty; oddalając powództwo w pozostałej części i zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18 048 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Wobec częściowego zaspokojenia roszczeń powoda przez ubezpieczyciela (...) SA w niniejszym postępowaniu powód dochodzi od pozwanego zapłaty kwoty 151 630,72 zł jako szkody którą poniósł wypłacając Starostwu Powiatowemu w D. kwotę którą został obciążony w wyroku z dnia 5.12.2013 r. w sprawie I C 199/10, pomniejszonej o kwotę zasądzoną w wyroku z 18.08.2015 r. I C 111/15.

Dowód: bezsporne

Stan faktyczny pomiędzy stronami pozostawał bezsporny. Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do rozumienia zapisów łączącej strony umowy ubezpieczenia oraz OWU w związku z czym Sąd dopuścił dowody z powyższych dokumentów dla wyjaśnienia okoliczności spornych.

Sąd zważył co następuje.

W niniejszym postępowaniu powód dochodzi od pozwanego tytułem szkody zwrotu kwoty 151 630,72 zł stanowiącej pozostałą część kosztów jakimi został obciążony wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie I C

199/10 w związku z nienależytym wykonaniem umów o prace budowlane jakie łączyły go ze Starostwem Powiatowym w D..

Na dochodzoną pozwem składa się kwota 121 790,72 zł jako pozostała część odsetek od należności głównej zasądzonej w/w wyrokiem, kwota 24 440 zł zasądzona tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie I C 199/10 oraz kwota 5400 zł zasądzona tytułem kosztów procesu w sprawie apelacyjnej I ACa 149/14.

Spornym pomiędzy stronami pozostawało czy w świetle łączącej ich umowy ubezpieczenia oraz Ogólnych warunków umowy pozwany ponosi odpowiedzialność za zdarzenie w związku z którym powód zgłosił roszczenie.

W rozpoznawanej sprawie powód zawarł umowę ubezpieczenia rozszerzoną o klauzule dodatkowe, w tym klauzulę 008 poprzez którą w zakres ochrony ubezpieczeniowej włączył szkody w mieniu wynikłe z nienależytego wykonania zobowiązania ale tylko takie które powstały po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy przy czym w klauzuli tej wskazano, że zostają zachowane pozostałe postanowienia umowy ubezpieczenia i OWU niezmienione tą klauzulą.

Natomiast postanowienia OWU H. (...) symbol (...) wyłączają spod ochrony ubezpieczeniowej roszczenia o wykonanie umowy (§ 41 OWU), szkody w przedmiocie wykonanej pracy albo usługi (§ 42 ust 1 pkt 16 OWU), szkody pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady (§ 42 ust 1 pkt 17 OWU)

Wskazać należy, że celem umowy a więc i funkcją zobowiązania powstającego w wyniku jej zawarcia, jest niewątpliwie udzielenie uprawnionemu ochrony na wypadek wystąpienia określonego w umowie ryzyka w zamian za zapłatę składki, dlatego dla realizacji tej funkcji ochronnej niezbędne jest wykładanie zarówno postanowień umowy jak i postanowień wzorca umowy, przede wszystkim z uwzględnieniem punktu widzenia tego podmiotu, który jest podmiotem chronionym. Umowa ubezpieczenia jest umową szczególnego zaufania a jej funkcja ochronna wymaga aby ubezpieczający już przy zawieraniu umowy wiedział dokładnie co jest przedmiotem umowy ubezpieczenia, jaki jest jego zakres oraz jakie wypadki nie są nim objęte. Ogólne warunki ubezpieczenia nie mogą być tak wykładane aby skutkowały odmową wypłaty odszkodowania, jeżeli ubezpieczający dopiero po zajściu zdarzenia dowiedział się, że nie było ono objęte ubezpieczeniem. (wyrok SN z 10.6.2016 r. IV CSK 624/15)

W sprawie niniejszej powód w oparciu o klauzulę 008 wystąpił do pozwanego z żądaniem wypłaty odszkodowania, pozostając w przekonaniu, że określone zdarzenia powstałe na skutek funkcjonowania jego działalności gospodarczej są objęte ochroną ubezpieczeniową. O takim przekonaniu powoda co do objęcia ubezpieczeniem jego działalności gospodarczej wskazuje dokonany przez niego wybór rozszerzonego wariantu umowy ubezpieczenia, tym bardziej, że w zakres umowy ubezpieczenia wchodziła, zgodnie z §36 OWU odpowiedzialność cywilna powoda za szkody na osobie lub w mieniu wyrządzone osobom trzecim m.in. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W świetle niespornych okoliczności faktycznych nie ulega wątpliwości, że powód nienależycie wykonał łączące go z inwestorem Starostwem Powiatowym w D. umowy z dnia 28.07.2004 r. oraz z dnia 10.12.2004 r. realizowane w ramach jednego zamówienia publicznego, wadliwie wykonując roboty budowlane związane ze zmianą konstrukcji dachu na budynku Centrum (...) w D.. Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013 r. wydanym w sprawie I C 199/10 Sąd Okręgowy w R. ustalił odpowiedzialność powoda względem Starostwa Powiatowego na podstawie przepisów o odpowiedzialności kontraktowej w związku z nienależytym wykonaniem zobowiązania przez powoda, przyjmując spełnienie wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. Powołany w tej sprawie biegły jednoznacznie wskazał, że roboty zostały wykonane niezgodnie ze sztuką budowlaną, dopuszczono się szeregu odstępstw od projektu budowlanego, zaniedbań i niezgodności z normami budowlanymi.

Nie ulega wątpliwości, że roboty budowlane zostały w całości wykonane przez powoda i odebrane bez zastrzeżeń, a powód otrzymał za nie umówione wynagrodzenie. Wady dachu ujawniły się dopiero później po zrealizowaniu i odebraniu prac, po opadach deszczu. Zdaniem Sądu klauzula nr 008 odnosi się do takiego stanu faktycznego jaki miał miejsce w niniejszej sprawie i daje podstawy do przyjęcia na jej podstawie odpowiedzialności pozwanego oraz przy uwzględnieniu definicji szkody w mieniu zawartej w § 5 pkt 41 OWU obejmującej uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy ruchomej, która ma zastosowanie w niniejszej sprawie. W świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych

dokonanych w sprawie I C 199/10 nie ulega także wątpliwości, że wady pokrycia dachowego mogły zostać usunięte tylko poprzez dokonanie demontażu całego pokrycia dachowego i wykonania jego na nowo. Faktycznie zatem miało miejsce uszkodzenie pokrycia dachowego o którym mowa w § 5 pkt 41 OWU.

Jednocześnie Sąd uznał, że brak jest podstaw do zastosowania szeregu wyłączeń sformułowanych w OWU na które powołał się pozwany odmawiając wypłaty odszkodowania zawartych w § 41 OWU, § 42 ust 1 pkt 16 OWU oraz § 42 ust 1 pkt 17 OWU. W ocenie Sądu rozpoznającego sprawę postanowienia te nie zostały sformułowane w sposób na tyle precyzyjny, jasny i czytelny w zakresie wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela, aby można ich było interpretować na niekorzyść ubezpieczającego. (por. wyrok SN z 13.05.2004 r. V CK 481/03) W szczególności brak było podstaw do zastosowania jako podstawy wyłączenia odpowiedzialności pozwanego § 41 OWU, zgodnie z którym ubezpieczeniem nie zostały objęte roszczenia o wykonanie umów.

Odszkodowanie za niewykonanie umowy zasądzone na podstawie art. 471 k.c. od powoda na rzecz inwestora w sprawie I C 199/10 jest świadczeniem mającym powetować szkodę spowodowaną niewłaściwym działaniem lub zaniechaniem dłużnika. Jest to roszczenie o innym charakterze niż roszczenie o wykonanie umowy. (por. komentarz do art. 471 kc, Z. Gawlik, Lex Omega dla Sądów 2015) Również postanowienia zawarte w § 42 ust 1 pkt 16 i pkt 17 OWU nie dają podstaw do wyłączenia odpowiedzialności pozwanego. Zapisy te wyłączają spod ochrony ubezpieczeniowej szkody w przedmiocie pracy albo usługi wykonanej przez osoby objęte ubezpieczeniem oraz szkody pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady. Wskazać należy, że odpowiedzialność wykonawcy w ramach rękojmi za wady dzieła powstaje w momencie przejścia niebezpieczeństwa przypadkowej utraty lub uszkodzenia dzieła na zamawiającego - najczęściej z chwilą wydania. Jednakże podkreślenia wymaga, że w sytuacji wadliwego wykonania robót budowlanych inwestorowi (nabywcy rzeczy wadliwej) przysługuje wybór co do sposobu uzyskania rekompensaty od sprzedawcy (wykonawcy robót budowlanych). Może on oprzeć swoje roszczenie wyłącznie na przepisach ogólnych o odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.) albo też, nie rezygnując z uprawnień przysługujących mu z rękojmi, dodatkowo dochodzić naprawienia poniesionej szkody, bądź też realizować jedynie uprawnienia wynikające z rękojmi. (por. wyrok SN z dnia 3 października 2000 r. w sprawie o sygn. akt I CKN 301/00, wyrok SN z dnia 18.04.2013 r. III CSK 243/12) Dokonanie określonego wyboru co do sposobu dochodzenia rekompensaty od wykonawcy wywołuje określone skutki prawne i procesowe, w tym ukierunkowuje postępowanie dowodowe. W sprawie I C 199/10 strona powodowa - Starostwo Powiatowe w D. domagała się naprawienia szkody na skutek nienależytego wykonania przez wykonawcę zobowiązania umownego o roboty budowlane, wykazując fakt oraz wysokość poniesionej szkody, a także związek pomiędzy wadliwymi robotami wykonawcy a szkodą. Podstawą zasądzenia odszkodowania na rzecz inwestora był przepis art. 471 kc, w oparciu o który poszkodowany (Starostwo Powiatowe) wystąpił z żądaniem jego zasądzenia. Wskazać należy, że przepis art. 363 kc pozostawia poszkodowanemu - co do zasady - wybór sposobu naprawienia szkody - w formie restytucji bądź w formie pieniężnej. Powód ponosił zatem odpowiedzialność wobec swego kontrahenta na podstawie odpowiedzialności kontraktowej, szkoda nie była usuwana w ramach rękojmi i gwarancji i dlatego nie ma podstaw do zastosowania klauzuli wyłączającej z § 42 ust 1 pkt 17 OWU, tym bardziej, że zapis ten nie jest na tyle czytelny aby interpretować go zgodnie ze wskazaniem pozwanego.

Natomiast brak zawiadomienia pozwanego o procesie odszkodowawczym I C 199/10 toczącym się pomiędzy poszkodowanym Starostwem Powiatowym a sprawcą szkody tj. powodem J. P. (1) miał ten skutek, że nie odnosiły się do niego ograniczenia o których mowa w art. 85 kpc oraz 82 kpc, w związku z czym pozwany mógł podnosić zarzuty związane z wadliwością procesu odszkodowawczego I C 199/10 w niniejszym postępowaniu wykazując, że miało to przełożenie na wysokość odszkodowania. Tymczasem stan faktyczny pozostawał pomiędzy stronami bezsporny a spór sprowadzał się jedynie do wykładni postanowień OWU.

Odnosząc się do kolejnego wskazywanego przez pozwanego wyłączenia zawartego w § 42 ust 1 pkt 17 OWU wedle którego ochrona ubezpieczeniowa jest wyłączona w zakresie szkód w przedmiocie wykonanej pracy albo usługi wykonanej przez osoby objęte ubezpieczeniem to zdaniem Sądu zapis ten nie ma zastosowania do stanu faktycznego niniejszej sprawy. Wykładnia tego zapisu prezentowana przez pozwanego jest nie do pogodzenia z przyjętym przez strony zakresem odpowiedzialności ubezpieczyciela wskazanym w §36 OWU, oraz klauzulą nr 008 którą dodatkowo wykupił powód zakładając w momencie zawierania umowy, że ubezpiecza się od szkód mogących wyniknąć z

nienależytego wykonania przez niego umowy. Ubezpieczyciel chcąc wyłączyć swoją odpowiedzialność od szkód w samej rzeczy i ograniczyć ją do zdarzeń istniejących poza samym produktem, usługą, jedynie do szkód dalszych powinien je przedstawić tak aby przed zawarciem umowy powód miał świadomość jakie zachowania modyfikują bądź wyłączają odpowiedzialność ubezpieczyciela. Jeżeli z zakresu ubezpieczenia wyłączone zostają niemalże wszystkie szkody mogące powstać w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w sytuacji, gdy ubezpieczonym od odpowiedzialności cywilnej jest właśnie przedsiębiorca prowadzący taką działalność, to w istocie funkcja ochronna umowy ubezpieczenia okazuje się iluzoryczna. (por. wyrok SN z dn. 13.05.2004 r. V CK 481/03)

Niezasadny okazał się również zarzut przedawnienia roszczenia powoda. Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę podziela poglądy prawne wyrażone w cytowanych przez powoda orzeczeniach sądów powszechnych (m.in. wyrok SA w Białymstoku z dnia 22.05.2014 r. I ACa 55/14, I CSK 59/09) oraz wyrażony przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie I C 111/15 na tle sporu pomiędzy powodem a (...) SA zgodnie z którymi w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wymagalność, a tym samym początek biegu terminu przedawnienia roszczenia ubezpieczającego do ubezpieczyciela o zwrot wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania wyznacza ustalenie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego podmiotu. Wówczas dopiero aktualizuje się obowiązek ubezpieczyciela przejęcia ekonomicznego ciężaru naprawienia szkody spowodowanej przez ubezpieczonego. Wyrok ustalający odpowiedzialność powoda w sprawie I C 199/10 został wydany w dniu 5.12.2013 r., który następnie Sąd Apelacyjny w Rzeszowie utrzymał w mocy wyrokiem z dnia 18.06.2014 r. I ACa 149/14. Pozew w niniejszej sprawie wniesiono w maju 2016 r. a zatem 3 letni termin przedawnienia o którym mowa w art. 819 kc jeszcze nie upłynął.

Mając powyższe na uwadze, należało w ocenie Sądu Okręgowego przyjąć, że pozwany jest zobowiązany do zapłacenia powodowi odszkodowania za szkodę powstałą na skutek nienależytego wykonania umowy o roboty budowlane obejmującej kwotę 121 790,72 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dn. 25.07.2014 r. do dnia zapłaty, które Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu, mając na względzie, że decyzją z dnia 24.07.2014 r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania (pkt I wyroku) – na podstawie art. 805 kc. Zasądzając powyższą kwotę Sąd nie podzielił interpretacji pozwanego co do braku objęcia ochroną ubezpieczeniową tego typu należności na podstawie §42 pkt 3 OWU.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił tj. co do żądanej kwoty 24 440 zł dochodzonej tytułem zwrotu poniesionych przez powoda kosztów procesu w sprawie I C 199/10 oraz kwoty 5400 zł zasądzonej tytułem kosztów procesu w sprawie apelacyjnej I ACa 149/14. Co do powyższych należności Sąd uznał, że nie były one objęte ochroną ubezpieczeniową udzieloną przez pozwanego. Zapis §46 ust. 1 pkt 2 OWU ogranicza odpowiedzialność ubezpieczyciela do niezbędnych kosztów obrony sądowej ale tylko w sporze prowadzonym na jego polecenie lub za jego zgodą, co w sprawie I C 199/10 nie miało miejsca.

Przyjmując, że pozwany odpowiada na podstawie klauzuli nr 008 OWU brak było podstaw do pomniejszenia odszkodowania o franszyzę redukcyjną. Pozwany nie wykazał aby w umowie ubezpieczenia zawartej z powodem ustalił taką franszyzę. Klauzula 008 OWU w ust. 2 przewidywała, że dla szkód objętych tą klauzulą ustala się franszyzę redukcyjną w wysokości ustalonej w umowie. Jak wynika z treści umowy ubezpieczenia takiej franszyzy między stronami w umowie ustalonej nie było.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Na zasądzone na rzecz pozwanego koszty postępowania złożyły się koszty zastępstwa adwokackiego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 7 217 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U.2015.1800), oraz kwota 7581,55 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu.